

บันทึก

เรื่อง บำเหน็จของพลฯ สมัคร สมสุข มานะกล้า (กรณีบิดาซึ่งเป็นผู้จัดการทรัพย์สิน
ของผู้ไม่อยู่ตามมาตรา ๕๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ยื่นขอรับ
บำเหน็จแทนผู้ไม่อยู่ จะต้องห้ามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ
ข้าราชการ พ.ศ.๒๔๙๔ หรือไม่)

กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือที่ กค ๐๕๐๔/๒๒๒๘๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๒๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา ความว่า กระทรวงมหาดไทยได้ขอให้ กรมบัญชีกลางสั่งจ่ายบำเหน็จให้พลฯ สมัคร สมสุข มานะกล้า ซึ่งลาออกจากตำแหน่งลูกแหว กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๒๔ โดยมีข้อเท็จจริงว่าหลังจากออก จากราชการแล้วพลฯ สมัคร สมสุข มานะกล้า ได้ไปเสียจากภูมิลำเนาโดยไม่มีผู้ใดทราบว่าเป็น ตายร้ายด้อย่างไรและมีได้ยื่นเรื่องรวขอรับบำเหน็จไว้ เมื่อเวลาล่วงเลยไปได้ ๒ ปีเศษ นาย ประดิษฐ์ มานะกล้า บิดาของพลฯ สมัคร สมสุข มานะกล้า ได้ร้องขอให้ศาลมีคำสั่งแต่งตั้งเป็น ผู้จัดการทรัพย์สินของพลฯ สมัคร สมสุขฯ ตามนัยมาตรา ๕๓^๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและ พณิชย์ แล้วนำสำเนาคำสั่งศาลดังกล่าวมายื่นขอรับบำเหน็จของพลฯ สมัคร สมสุข มานะกล้า ต่อ ทางราชการ

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้วเห็นว่ามาตรา ๖ วรรคสอง^๒ แห่งพระราชบัญญัติ บำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ.๒๔๙๔ ซึ่งบัญญัติไว้ว่านอกจากผู้มีสิทธิรับบำเหน็จบำนาญจาก การออกจากราชการเองแล้วผู้อื่นจะมายื่นขอรับเงินดังกล่าวแทนไม่ได้ เพราะสิทธินั้นเป็นสิทธิ เฉพาะตัว เว้นแต่ผู้มีสิทธิจะถึงแก่ความตาย ซึ่งเรื่องทำนองนี้ได้มีคำพิพากษาฎีกา ที่ ๑๑๖๖/ ๒๕๑๐ วินิจฉัยไว้ว่าสิทธิในบำเหน็จบำนาญย่อมตกอยู่แก่กองมรดกของผู้ตาย ฉะนั้น กรณีนี้ นาย ประดิษฐ์ฯ ซึ่งมีฐานะเป็นเพียงผู้จัดการทรัพย์สินของพลฯ สมัคร สมสุขฯ ตามกฎหมาย เมื่อไม่ ปรากฏหลักฐานโดยชัดแจ้งว่า พลฯ สมัคร สมสุข มานะกล้า ถึงแก่ความตายหรือศาลสั่งให้เป็นคน สาส์ณ นายประดิษฐ์ มานะกล้า จึงไม่อาจใช้สิทธิในฐานะที่เป็นทายาทผู้รับมรดกยื่นขอรับ

^๑มาตรา ๕๓ ถ้าบุคคลใดไปเสียจากภูมิลำเนาถาวรที่อยู่ ซึ่งมีได้ตั้งตัวแทนมอบอำนาจทั่วไป ไว้ และไม่มีใครรู้แน่ว่าเป็นตายร้ายด้อย่างไรไซ้ เมื่อผู้มีส่วนได้เสียคนใดคนหนึ่ง ฎาพนักงานอัยการร้องขอต่อ ศาล ฯ จะสั่งการให้ทำพลงตามที่ทำเป็นเพื่อจัดการทรัพย์สินของบุคคลนั้นก็ได้

อนึ่ง เมื่อเวลาได้ล่วงไปปีหนึ่งแล้วนับแต่วันที่บุคคลนั้นไปเสียจากภูมิลำเนาถาวรที่อยู่ ไม่มี ใครได้รับข่าวคราวประการใดเลยก็ดี ฎาปีหนึ่งนับแต่วันมิผู้ได้พบเห็นฎาได้ทราบข่าวมาเป็นครั้งหลังที่สุดก็ดี ศาลจะแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สินของบุคคลผู้นั้นขึ้นก็ได้

^๒มาตรา ๖ เมื่อข้าราชการผู้ใดออกจากราชการ ให้จ่ายบำเหน็จหรือบำนาญให้ตามเกณฑ์ซึ่ง กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

สิทธิในบำเหน็จบำนาญเป็นสิทธิเฉพาะตัว จะโอนไม่ได้

บำเหน็จของพลฯสมัคร สมสุข มานะกล้า ได้

กรมบัญชีกลางเห็นว่าปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมาย จึงได้หารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวพร้อมทั้งฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมตำรวจ) แล้ว มีความเห็นว่า การที่นายประดิษฐ์ มานะกล้า ได้รับคำสั่งศาลแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการทรัพย์สินของพลฯสมัคร สมสุข มานะกล้า ตามมาตรา ๕๓^๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นายประดิษฐ์ฯ ย่อมมีอำนาจจัดการทรัพย์สินของพลฯสมัคร สมสุขฯ อย่างตัวแทนซึ่งได้รับมอบอำนาจทั่วไปตามมาตรา ๕๔^๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และการจัดการทรัพย์สินของผู้ไม่อยู่นั้นต้องเป็นไปตามมาตรา ๕๔ มาตรา ๖๓^๕ ประกอบกับมาตรา ๘๐๑^๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การที่นายประดิษฐ์ฯ ผู้จัดการทรัพย์สินยื่นขอรับบำเหน็จแทนพลฯ สมัคร สมสุขฯ ผู้ไม่อยู่จึงย่อมกระทำได้ในฐานะตัวแทนซึ่งได้รับมอบอำนาจทั่วไปและการยื่นขอรับบำเหน็จก็เป็นการสงวนรักษาสีทธิของพลฯ สมัคร สมสุขฯ ผู้ไม่อยู่ ซึ่งตามมาตรา ๑๐^๗ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ.๒๔๙๔ การขอรับบำเหน็จจะต้องกระทำภายในกำหนดอายุความสามปี ฉะนั้นจึงไม่ขัดต่อมาตรา ๖^๘วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฯ ที่บัญญัติว่า “สิทธิในบำเหน็จบำนาญเป็นสิทธิเฉพาะตัว จะโอนไม่ได้” เพราะบทบัญญัติดังกล่าวหมายความว่าห้ามมิให้ผู้มีสิทธิในบำเหน็จบำนาญโอนสิทธิให้แก่ผู้อื่นเท่านั้น แต่ตามกรณีนี้หากมีมิใช่เป็นการโอนสิทธิในบำเหน็จแต่อย่างใด แต่เป็นการขอรับบำเหน็จมาเพื่อรักษาไว้เป็นทรัพย์สินของพล

^๓โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

^๔มาตรา ๕๔ ผู้จัดการนั้นมีอำนาจอย่างตัวแทนซึ่งได้มอบอำนาจทั่วไปเมื่อจะทำการใด ๆ เกินขอบอำนาจต้องได้รับอนุญาตของศาลก่อนแล้วจึงทำได้

^๕มาตรา ๖๓ กฎหมายลักษณะตัวแทนดังกล่าวไว้ในลักษณะ ๑๕ แห่งบรรพ ๓ นั้น ท่านให้ใช้บังคับในการจัดทรัพย์สินของผู้ไม่อยู่เพียงที่ไม่ขัดขวาง ถ้าไม่แย้งกับความในส่วนนี้

^๖มาตรา ๘๐๑ ถ้าตัวแทนได้รับมอบอำนาจทั่วไป ท่านว่าจะทำการใด ๆ ในทางจัดการแทนตัวการก็ย่อมทำได้ทุกอย่าง

แต่การเช่นอย่างจะกล่าวต่อไปนี้ ท่านว่าหาอาจจะทำได้ไม่ คือ

- (๑) ขายหรือจำนองอสังหาริมทรัพย์
- (๒) ให้เช่าอสังหาริมทรัพย์กว่าสามปีขึ้นไป
- (๓) ให้
- (๔) ประนีประนอมยอมความ
- (๕) ยื่นฟ้องต่อศาล
- (๖) มอบข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการพิจารณา

^๗มาตรา ๑๐ สิทธิในการขอรับบำเหน็จบำนาญปกติตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีอายุความสามปี

^๘โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

สมัคร สมสุขฯ ในฐานะผู้จัดการทรัพย์สินของผู้ไม่อยู่ หารือเป็นการใช้สิทธิในฐานะที่เป็นทายาท
ผู้รับมรดกยื่นขอรับบำเหน็จของพลฯ สมัคร สมสุขฯ ไม่

โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า นายประดิษฐ์ มานะกล้า มีอำนาจยื่นขอรับ
บำเหน็จของพลฯสมัคร สมสุข มานะกล้า ได้ในฐานะผู้จัดการทรัพย์สินของพลฯ สมัคร สมสุข
มานะกล้า

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๖๓